

Sygn. akt VII U 443/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 listopada 2016 r. znak: (...)

i z dnia 18 stycznia 2017 r. znak: (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2016 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego J. J. na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 277 842,51 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął okresy składkowe w łącznej ilości 27 lat, 4 miesięcy i 13 dni. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów: od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., gdyż za te okresy nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne (decyzja z dnia 18 listopada 2016 r., k.37 a.r., tom IV).

J. J. w dniu 20 grudnia 2016 r. wniósł odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego. Odwołujący niniejszej decyzji zarzucił naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego zastosowanie pomimo braku zaistnienia wynikających z niniejszego przepisu przesłanek i ponowne ustalenie kapitału początkowego ze zmianą na niekorzyść ubezpieczonego. W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie kapitału początkowego w takiej wysokości, jak to miało miejsce w decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 30 marca 2002 r., nr (...) wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., tj. o ustalenie wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 291 789,08 zł, przy przyjęciu okresów składkowych łącznie w ilości 28 lat, 10 miesięcy (tj. 346 miesięcy), a także zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odwołanie z dnia 20 grudnia 2016 r., k.2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 lutego 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 18 listopada 2016 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego w związku z wnioskiem odwołującego o emeryturę. Do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił okresów: od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., gdyż za te okresy nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne. Szwajcarska instytucja ubezpieczeniowa przesłała bowiem informację, że decyzją z dnia 13 marca 1993 r. składki zostały zwrócone. Wyjaśnił, że zważywszy na fakt, że wniosek o emeryturę został złożony po wejściu w życie rozporządzeń unijnych stanowi on przesłankę do ponownego ustalenia kapitału początkowego (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 lutego 2017 r., k. 14-15 a.s.).

W dniu 18 stycznia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał decyzję, znak: (...), którą przyznał J. J. emeryturę od dnia 29 lipca 2016 r. (decyzja z dnia 18 stycznia 2017 r., k. 45-46 a.r., tom IV).

Dnia 27 lutego 2017 r. J. J. wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego o przyznaniu mu emerytury. Decyzji tej zarzucił naruszenie art. 24, 25 i 26 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zastosowanie ponownie ustalonej w decyzji z dnia 18 listopada 2016 r. wysokości kapitału początkowego do obliczenia wysokości emerytury, pomimo iż brak było podstaw do ponownego ustalenia kapitału początkowego. Wobec tego odwołujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie emerytury w wysokości uwzględniającej wysokość kapitału początkowego, takiej jaka została ustalona w decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 30 kwietnia 2002 r., nr: (...) wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.,
- przedstawienie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sposobu wyliczenia kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji oraz kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego,
- przedstawienie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury przy uwzględnieniu wysokości kapitału początkowego ustalonego w decyzji z dnia 30 kwietnia 2002 r.,
- zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odwołanie z dnia 27 lutego 2017 r., k.7-10 a.s. VII U 661/17).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 6 czerwca 2017 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania J. J. (odpowiedź na odwołanie z dnia 6 czerwca 2017 r., k.2-3 a.s. VII U 661/17).

Zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2017 r., na podstawie art. 219 k.p.c., Sąd połączył sprawy z odwołania J. J. od decyzji organu rentowego z dnia 18 listopada 2016 r., znak: (...) oraz z dnia 18 stycznia 2017 r., znak: (...), do wspólnego rozpoznania (zarządzenie z dnia 28 czerwca 2017 r., k. 25 a.s. VII U 661/17).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący J. J. dnia 2 października 2001 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek wraz z załącznikami, k.1-18 a.r., tom III).

Dnia 30 kwietnia 2002 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr: (...), którą ustalił kapitał początkowy odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 291 789,08 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy, organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., przyjmując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 418,43%, jednocześnie ograniczając go do 250,00%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego, organ rentowy ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 250,00% przez kwotę

1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w części I decyzji ($250,00\% \times 1.220,89 \text{ zł} = 3.052,23 \text{ zł}$). Przy ustalaniu wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 28 lat i 10 miesięcy, współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 86,05% oraz średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat, tj. 209 miesięcy (decyzja z dnia 30 kwietnia 2002 r., k. 34-35 a.r., tom III).

Następnie dnia 30 czerwca 2016 r. odwołujący złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę (wniosek o emeryturę, k.1-5 a.r., tom IV).

Rozpatrując powyższy wniosek organ rentowy w pierwszej kolejności dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego J. J.. Decyzją z dnia 26 sierpnia 2016 r. organ rentowy ustalił kapitał początkowy odwołującego na kwotę 277 842,51 zł. Przy ustalaniu wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 27 lat, 4 miesięcy i 13 dni, współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 83,59% oraz średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat, tj. 209 miesięcy. Następnie organ rentowy wydał decyzję znak: (...), mocą której przyznał odwołującemu zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 29 lipca 2016 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art.26 ustawy emerytalnej. Decyzja miała charakter zaliczkowy do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego ze (...) Przedsiębiorstwem (...) w W. dotyczącym zatrudnienia i wynagrodzenia odwołującego (decyzja a z dnia 26 sierpnia 2016 r., k. 14-15 a.r., tom IV, decyzja z dnia 30 sierpnia 2016r., k.17-18 a.r., tom IV).

W związku z wnioskiem odwołującego o emeryturę, decyzją z dnia 18 listopada 2016 r., organ rentowy ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., przyjmując okres składkowy w wymiarze 27 lat, 4 miesięcy i 13 dni, tj. 328 miesięcy. Wskazał, że do wysokości kapitału początkowego nie uwzględnił okresów od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., gdyż za te okresy nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne. Wobec tego wartość kapitału początkowego ulegała obniżeniu do kwoty 277 842,51 zł (decyzja z dnia 18 listopada 2016 r., k.37 a.r., tom IV).

Decyzją z dnia 21 listopada 2016 r. o przeliczeniu emerytury organ rentowy poinformował odwołującego, że emerytura ma nadal charakter zaliczkowy i może ulec zmianie po otrzymaniu informacji o okresach ubezpieczenia za granicą potwierdzonych przez instytucję zagraniczną oraz poinformował o nie zaliczeniu spornych okresów, gdyż nie zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne (decyzja z dnia 21 listopada 2016 r., k.39-40 a.r., tom IV).

W dniu 18 stycznia 2017 r. została wydana ostateczna decyzja o przyznaniu emerytury w kwocie 6591,17zł. Do udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy nie uwzględnił okresów od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., bowiem zagraniczna instytucja ubezpieczeniowa nie potwierdziła okresów ubezpieczenia na terenie Szwajcarii. Szwajcarska instytucja ubezpieczeniowa przesłała informację, że decyzją z dnia 13 marca 1993 r. składki zostały zwrócone (decyzja z dnia 18 stycznia 2017 r., k. 45-46 a.r., tom IV).

J. J. odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 18 listopada 2016 r., znak: (...) i z dnia 18 stycznia 2017 r., znak: (...), inicjujący tym samym niniejsze postępowanie.

W toku postępowania, w wykonaniu zobowiązania Sądu, organ rentowy dokonał wyliczenia hipotetycznej wysokości kapitału początkowego (tj. z uwzględnieniem spornego okresu) wskazując, że wynosi on 291 789,08 zł. Zaznaczył, że przy tak wyliczonym kapitale początkowym wysokość emerytury wynosiłaby 6820,66 zł, natomiast po uwzględnieniu waloryzacji od 1 marca 2017 r. 6850,67 zł (pismo procesowe organu rentowego, k.40 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w

zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania J. J. od decyzji organu rentowego z dnia 18 listopada 2016 r., znak: (...) i z dnia 18 stycznia 2017 r., znak: (...), są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość kapitału początkowego odwołującego, a w konsekwencji także wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego. Odwołujący domagał się zweryfikowania zastosowanego przez organ rentowy sposobu przeliczenia kapitału początkowego poprzez uwzględnienie do wartości kapitału okresów składkowych od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r.

Zaznaczenia wymaga, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 dalej: ustawa emerytalna) kapitał początkowy ma być odtworzeniem kwoty składek na ubezpieczenie społeczne, opłaconych przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury zostały określone w art. 15 ustawy emerytalnej, a wysokość kapitału początkowego, zależy od udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych, podstawy wymiaru świadczenia, współczynnika określonego przez proporcję wieku ubezpieczonego i ustawowo określonego wieku emerytalnego oraz stażu. Natomiast do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia uwzględnia się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z okresu ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o emeryturę lub z dowolnych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku (art. 15 ust. 1 ww. ustawy emerytalnej). W przypadku nie udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych, zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej, który stanowi, iż jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Należy wyjaśnić, że dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzenia jest zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wystawione przez pracodawcę lub prawnego następcę pracodawcy na druku ZUS Rp-7. Dokumentem potwierdzającym wysokość wynagrodzenia może być też legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca odpowiednie wpisy o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia, dokonane przez pracodawcę lub następcę prawnego.

Zgodnie z treścią art. 175 ust. 1 zd. 2 ustawy emerytalnej, postępowanie w sprawie ustalenia kapitału początkowego przebiega według zasad, dotyczących ustalenia prawa do świadczeń przewidzianych w tej ustawie, co w szczególności dotyczy katalogu środków dowodowych, jakie służą ubezpieczonemu w postępowaniu przed organem rentowym do wykazania zarówno stażu ubezpieczonego, jak i wysokości przychodów.

W myśl art. 175 ust. 4 ustawy emerytalnej ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114 ustawy emerytalnej.

W art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej wskazano, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalając decyzją z dnia 30 kwietnia 2002 r. kapitał początkowy odwołującego, zaliczył jako okres składkowy okres zatrudnienia go przez Cyrk (...) w Szwajcarii od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., w oparciu o zaświadczenia z dnia 15 czerwca 2001 r. Z powyższego zaświadczenia wynikało, że J. J. wyjeżdżał za pośrednictwem (...) w W. na zasadach agencjiowych do Szwajcarii, gdzie był zatrudniany

przez Cyrk (...) w charakterze pracownika technicznego. Cyrk (...) opłacał w Szwajcarii wszelkie podatki oraz składki na ubezpieczenie społeczne a (...) Przedsiębiorstwo (...) nie płaciło składek na ubezpieczenie społeczne ZUS.

W dniu 30 czerwca 2016 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie emerytury. Weryfikując uprawnienia odwołującego do emerytury organ rentowy zwrócił się do szwajcarskiej instytucji ubezpieczeniowej. Ta powiadomiła, że na wniosek J. J. decyzją z dnia 13 marca 1993 r. dokonała zwrotu opłaconych składek za okres: od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., wobec powyższego brak jest podstaw do przyznania emerytury ze szwajcarskiego systemu zabezpieczenia społecznego. Zaznaczenia wymaga, że odwołujący nie poinformował organu rentowego o tym, że składki opłacone za powyższy okres zostały mu zwrócone.

W oparciu o powyższe ustalenia, organ rentowy dnia 18 stycznia 2017 r. wydał decyzję o przyznaniu emerytury, w której wskazał, że do udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych nie uwzględnił okresu: od 8 marca 1988 r. do 3 grudnia 1988 r. oraz od 25 lutego 1989 r. do 1 grudnia 1989 r., gdyż za te okresy nie została opłacona składka na ubezpieczenia społeczne.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że przeliczenie przez organ rentowy emerytury powszechnej i związane z tym przeliczenie kapitału początkowego, było prawidłowe i zasadne.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania, o czym orzekł w sentencji wyroku.

SSO Marcin Graczyk

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)